

Pomůcka k psaní srozumitelného textu

Komu píšu? Co píšu?

- Píšu adresný text:
Je můj čtenář odborník nebo laik?
Může mít potíže s porozuměním?
Co čtenář o věci ví?
- Píšu neadresný text?
Kdo budou typičtí čtenáři?

Čeho chci dosáhnout?

Co sdělím a co ne?

- Sdělují jen to důležité?
Vypouštím vše ostatní?
- Píšu i informace důležité pro čtenáře?

Pět P: Víím, který typ informace píšu?

- Průvodní informace
- Právní pravidlo –
porozumí čtenář pravidlu?
- Příběh (skutková zjištění) –
píšu srozumitelně?
- Právní posouzení –
vyplyvá jasně z pravidla a příběhu?
- Pokyny (rady a doporučení) –
radím přehledně a prakticky?
Může čtenář podle mého návodu
postupovat?

Uspořádávám text přehledně?

- Píšu jádro věci na začátek?
Uvádím čtenáře do kontextu,
pokud jej nezná?
- Řadím text tak, jak čtenář
o sdělení přemýšlí?
- Člením text na oddíly či kapitoly?
  - › Slovně: nadpisy, první věta, k .../ o...
  - › Graficky: odstavce, odrážky
- Mám v jednom odstavci jen jednu
myšlenku?

Nemusí se čtenář domýšlet?

- Píšu „protože“, nepíšu "na základě výše
uvedeného" a podobně?

Píšu jasné a výstižné výrazy?

- Píšu s výstižnými slovesy?
Nepíšu zbytečná podstatná jména
a příslovce?
- Píšu konkrétní a přiléhavá podstatná
jména?
- Píšu trpný rod, jen pokud je to nutné?
- Píšu pozitivně, kde to jde?
- Píšu „my“, „Vy“ všude, kde se to hodí?
- Vysvětluji odborné pojmy, neurčité
právní pojmy, správní uvážení?
- Používám důsledně definované pojmy?
- Pro stejný pojem používám stejný
výraz?
- Vypouštím:
  - › slovní vatu, výplně?
  - › výrazy, které totéž sdělují vícekrát?
  - › dlouhé výrazy, můžu-li napsat kratší?
- Zkracuji v tomto pořadí:
slovo › obecně známá zkratka › jiná
zkratka (dobře se pamatuje, neplete se,
dobře vyslovuje a dá se skloňovat)
- Používám opatrně relativizující výrazy?
- Používám opatrně utvrzující výrazy?

Věty:

- Píšu krátké věty?
Pokud to nejde, používám odrážky?
- Píšu blízko sebe to, co spolu souvisí?
Hlavně slovesa, podmět a přísudek,
přísudek a předmět?
- Volím vhodné spojovací výrazy?
- Píšu jádro sdělení před podrobnostmi/
výjimkami/podmínkami?
- Píšu přehledně výčty?
Paralelní větou stavbou/stejnými
slovními druhy/odrážkami či číslováním?

Provádím čtenáře textem?

- Používám spojovací výrazy?
- Uvádím čtenáře do textu určeného
někomu jinému?